

Josef a Barunka

Josef se vracel domů jako zpráskaný pes. Byl vyčerpaný a skleslý. Z obchodní večeře se vyklubal jen další neúnosný večírek s doutníky, brandy a plytkou konverzací o herečkách. Někdy přemýšlel nad tím, jestli nejsou muži stejně povrchní jako ženy se svými kroužky vyšívání a hloupými klepy. Ne že by si doutníky a společnost vážených džentlmenů nepovažoval, jen nesnesl tíživé pomyšlení, že za nimi musí pobíhat jako malé štěně a žebrat o trochu přízně, aby si vůbec udržel své postavení.

Cítil se být parazitem ve společnosti povrchních nadutců z bohatých aristokratických rodin, kteří se nezajímali o nic jiného než o svá konta a neposvrženou reputaci. A on? On sám měl hluboko do kapsy, pověst psance a mizernou práci komisaře finanční stráže. Jeho hrdost byla kompletně pokořena, nezbývalo mu než se plazit.

A k tomu všemu na něj doma čekala ona. Roztomilé děvčátko s pěknou tvářičkou, které nemohlo rozumět životu. Na jejich veselce se tehdy smála, měla pěkné šaty a jemné kvítky ve vlasech barvy ebenu, tehdy ještě nevěděla, že jí upsali k životu na ostří nože. Její muž byl bezcenný úředníček po třicítce s velkými sny o vlastenectví, pro které se stal veřejností trpěným vyhnancem - poetický příběh samotáře, ale tragický příběh rodinného života.

Vlekl se spící ulicí a do zánovního kabátu schovával svůj zachmuřený výraz. Hodiny na kostelní věži právě odzvonily jedenáct. Došel po dlážděném chodníku až k jejich domu a s povzdechem se zastavil pod okny. Vzhlédl a všiml si mihotavého světélka v okně nejvyššího patra. Barunka si zase četla u okna a pozorovala sníh, který jako by padal jen jí pro radost. Jemné chomáčky se mu lehce snášely na tvář, kde se rozpustily ve studené slzy. Povzdechl si, sklopil hlavu a vešel do domu.

V pohádkách se chudí lidé mají rádi, ale jejich život rozhodně nebyl pohádkový. Starosti o peníze potřely všechny šance na manželské štěstí.

Vyšel po schodech a zamířil do manželské ložnice. Jeho těžký krok vyrušil Barunku ze zamyšlení nad knihou, která jí nyní ležela v klíně. Josef otevřel dveře a setkal se s úzkostlivým pohledem očí stále ještě jiskřících od zaplašeného snění.

Stále si na něj nemohla přivyknout, viděl jí to na roztrášené tváři. Seděla v křesílku u okna už odstrojená a zahalená do teplého šálu. Rád by si myslel, že na něj čekala a vyhlížela ho, ale bál se, že je tomu právě naopak.

„Jak jste pochodil?“ zeptala se třaslavě, přestože to poznala už z jeho kroku na chodbě.

Josef se smutně pousmál a odvrátil tvář. Ta otázka, ač byla vznesena s něžností, jako by jej bodla do žeber. Jako by se mu svou naivitou vysmívala a připomínala mu ponižující skutečnost, že si jen jen hraje opravdového muže.

„Čekalas dlouho?“ prohodil směrem k ní, když si rozepínal knoflíky u vesty.

„Dlouho,“ přišlo mu ozvěnou v odpověď. „Začalo sněžit...“

„Vskutku...“ odpověděl nepřítomně pohroužen do tíživých myšlenek.

Ložnice ztichla. Nad oběma visela ta těžká otázka a ještě drtivější odpověď. Oba znali řádky dialogu této večerní scény, ale přece bylo nutné ji odehrát.

„Budeme se muset přestěhovat?“ prolomila dusivé ticho Barunka, ale nedostalo se jí v odpověď víc, než zatvrzelé mlčení.

„Josefe?“ - nic.

„Jose-“

„Ano, já vím!“ přerušil ji podrážděně. Cítil se poražen její otázkou, klesl na kraj postele a hrábl si prsty do vlasů.

„Já vím...“ pronesl tiše.

Vstala a s knihou v ruce přešla pokoj, aby jej potěšila, ale najednou se zarazila a pouze nad ním zůstala stát s upřeným pohledem. Cítil její nevyslovené výčitky, které se mu zaryly do hlavy. Pocit viny mu bušil ve spáncích. Přepadla jej vlna hněvu. Hněval se na ni, na rány, které působila jeho hrdosti a na ten pohled, kterým jej nemilosrdně mučila a kterému neměl sílu čelit. Hněv, kterým se častoval, jí dával za vinu. Prudce vstal a pohlédl na ni zlostným pohledem. Polekala se a ucovla před jeho výbuchem. To jej ale popudilo a bezmyšlenkovitě ji chytil za paži. Pocítila strach, který jí byl odměnou za milosrdný projev sympatie. Vzhlédla a vzdorovitě mu pohlédla do očí. Jejich pohledy plné hořkosti se setkaly a již nebylo třeba slov, aby si pověděli, co měli na srdci. Ani jeden z nich se ale nepodíval dost hluboko, aby za nenávistí poznal bolest a bezmoc, která je ovládla.

Barunka po chvíli odvrátila pohled. Josef se na ní díval a síly ho opouštěly. Pomalu uvolnil sevření a plamen v jeho očích zhasl. Bylo to, jako by vystřízlivěl.

„Měla bys jít spát,“ pronesl tiše a odešel z pokoje. Skoro nikdy ji neoslovoval jménem, rozhodně ne tím, které míval tak často na mysli.

Barunka osaměla a chlad, který vládl jejímu životu jí mocně roztřásl. Spustila bezmocně ruce, šál jí sklouzl z ramen, kniha dopadla na podlahu. O nic se už nestarala, jen obešla postel a tiše vklouzla pod pokrývky. Ležela v chladném nebi peřinových oblak a přemýšlela. Nemyslela na nic konkrétního, jen na srdce, které se jí v hrudi svíralo žalem, myslela na ztracená dětská léta a život, který pro ni nachystal jen samá zklamání. Bolest, která se usadila v jejím srdci, jí přešla do krve, prohnala se jejím tělem, až měla pocit, že je z bolesti stvořena. Byla zosobněním utrpení, které se dralo na povrch. Už už by se poddala svému smutku, když v tu chvíli se Josef vrátil.

Uviděl knihu a šál, které spadly na podlahu, sklonil se, jemně je zdvihl a uložil na židli. Lehli si beze slova vedle ní. Její jemná ručka se snubním prstýnkem spočívala pokrývce. Leželi ve tmě kousek od sebe a nemohli si být více vzdáleni. Přemýšlel nad tím, co se jí honí hlavou, přestože si to mohl snadno domyslet. Jistě byla zklamaná z muže, za kterého ji provdali, byl jedno veliké selhání, nedivil by se, kdyby jí začala pohrdat. Na to byla ovšem příliš mladá. Jistě ho však již nemá ráda, bylo jen otázkou času, kdy si uvědomí, jak svým sňatkem klesla. Byla jako jemné růžové poupátko, ještě si nebyla vědoma vlastní krásy, ještě neměla trny.

Opět se v něm vzedmula vlna hněvu, žárlil na její krásu, která jí brzy získá zkušenosti s pletkami, žárlil na silné spojení duše, které nebudou mít. Rozzlobil se na ni pro její tiché snášení jeho hlasitých výbuchů a především se hněval sám na sebe. Tiše zuřil ve tmě s očima upřenými do tmy.

V tom se kousek od něj ozval slaboučký zvuk, který zaplašil hněv jako mávnutím kouzelného proutku. Otočil se za popotažením nosíku a uviděl záda své ženy schoulené do klubíčka. Její rameno se pomaličku zvedalo a zase klesalo s její hrudí, a přece nedokázala zabránit otřesům, které prozrazovaly její pláč.

Josef se probral ze svého rozčilení. Uviděl ji zase takovou, jakou ji viděl ve své mysli, slaboučkou, mladou a nevinnou. Vztáhl dlaň, aby ji pohladil a utěšil. V tu chvíli její tichý vzlyk zaplašil jeho dotyk a on svou ruku stáhnul zpět.

Ležel pak tiše vedle ní, přemýšlel a dlouho do noci nemohl usnout. Cítil, jak mu cit vlastní ženy protéká mezi prsty. Byl bezmocný, nebyl schopen ji zachytit, zastavit jejich pád, nevěděl jak. Necítil se být dostatečně jistý svou mužností, aby jí mohl ukázat svá slabá místa. Přesto tušil, že pokud jí je neukáže, najde si je časem sama.

Nakonec ho přeci jen únava přemohla a on usnul hlubokým spánkem. Ani jeden z nich o tom nevěděl, ale té noci, kdy se hádali beze slov a nakonec usnuli s hlavami ztěžklými životními strastmi, uniklo Josefovi ze sna jedno slovíčko a skrylo se mu na rtech.

Do ticha chladné únorové noci se ozvalo to slovo slabé jako závan dubnového větříku. Josef se ve spánku přetočil směrem k ní, pohladil prostěradlo zahřáté spánkem a zašeptal: „Barunko...”